

U krug. Visoki prozori, lica i pokreti, u krug se strovali, pregrize, provali, krugom se zalije, zatvori, začara, svet je tek ploča a mi smo stopala, u krug, u krug, u krug. Opsceni vrtlog glava i pazuha u krug zatvara stvarnost i pravila, *aedificium mundi* topi se, rastače, brzinom boje percepcijom razvlače, frakovi, čvorovi, cipele, donovi, haljine šušte i vrište prorezi i topla leđa i vreli pogledi, u krug, u krug, u krug. Ja, koja ne podnosim zabavu i piće, ja koja prezirem časkanja i flert, ja koja se gnušam znoja i dodira izvijam se u muškim rukama, ruke bez tela, tela bez lica, lica se smenjuju u krug. Ukružiću rupu u podu da se, kad sve ovo prođe, kad muzika napravi mesta razumu, sakrijem od stida i srama u njen bezbedni, mračni i topli krug. Dimitrije Šostakoviču, šta ste mi to učinili?

Uvek zaključa samo jednom. Potom se njegovo malo telo uzgega stepenicama rasparčano ornamentiranim staklom na ulaznim vratima. Sedamnaest, osamnaest, devetnaest, prozor se ispunjava svetlom i u žuti pravougaonik stupa praznina njegovog prisustva. Skine frak, raskopča prsluk. Potom dugo stoji i ogleda se. Zašto se brije? Izlazi? Nemoguće. Do sada je uvek sledilo dizanje pare iz susednog prozora za koji mogu sa sigurnošću da pretpostavim da je kupaonica. Češljanje, jer moj Dimitrije od svih delova tela najviše voli svoju kosu i način na koji mu šiške padaju na čelo. To se vidi kad svira. Kad diriguje. Kad zamahne glavom zadovoljan sopstvenim učinkom. Kosa je prva koja dobija pohvalu. Kosom se diči i njoj se poverava. Moj usamljeni genije. Moj Dimitrije. Do sada je uvek krevet bio taj koji ga je tamom oduzimao od mene. Sada se sprema. Kuda ste to krenuli, Dimitrije Šostakoviču?

Kad zakorači na ulicu, ja se pretvaram da sam prolaznica, a Dimitrije kroz debele krugove stakala koja mu vise o ušima ne vidi da mi je

sneg već uveliko napadao po ramenima i kapuljači. Ulična svetiljka usija mu krugove prema meni, *vrat mi se naježi od vas, Dimitrije*, a on nepomućene svesti o svrsi i pravcu svog putovanja ne odugovlači. Hladna je sanktpeterburška noć, on podigne kragu preko obraza i zaškripi niz ulicu ka -skom trgu. Još nije ni podigao nogu ka prvom stepeniku omnibusa, a ja sam se već zalepila za njegova leđa, zadihana, uzrujana, preplašena jer sam na trenutak pomislila da će mi pobeći. Neodlučnost, Dimitrije. Zamalo da nas rastavi.

„Vozite li do -ke palate?“, upita Dimitrije vozača, a ovaj se strese i pljune.

„Po ovakvom vremenu? Nisam lud.“

Dimitrije zazveckta univerzalnim jezikom kočijaša, ovaj još jednom pljune i ošine kljusad.

„Vi, gđice?“, uplivaju mi u lice njegove riblje oči.

„Isto“, promumlam. Dimitrije me ljubopitljivo pogleda. *Dimitrije*.

Samo da znate, dragi Dimitrije, šta je za mene vaša blizina, šta u meni izazivaju vaši pogledi i vaša razbarušena, snegom okvašena kosa. Samo da mi je da vam kosu namestim, Dimitrije, samo prstima da je dotaknem, na čelo vaše da spustim svoj dlan. Znao, jednom ste me pogledali posle koncerta u Velikom teatru, jeste, o bili ste tako bleđi, Dimitrije, tako bleđi. Josif je bio tamo, da, i pola onih njegovih grubijana iz Politbiroa, smejali su se vašoj *Ledi Makbet Mcenskog okruga*, a ja, Dimitrije, ja nisam uspela suze da zadržim jer tada sam shvatila da vi za mene pišete, da vi proričete, a ni sami ne znate da ja moram biti vaša. Kasnije sam kupila sve primerke *Pravde* do kojih sam mogla da dođem i zapalila onu skandaloznu recenziju. Čak sam pisala i anonimna pisma Vladimiru Iljiču, novinaru koji se drznuo da vas ocrni, mada, naravno, on je već

imao koga da se plaši. Znae vi već kako je, Dimitrije, kad se *oni* urote. Zbog toga ste danas i svirali *tamo*. Ćutite? Ne želite da mi odgovorite? Nema veze, dragi, ja ću da govorim za oboje. Nikako naglas, naravno, Bože sačuvaj.

U rukama i nogama trnci od truckanja, u vazduhu sneg i močvarni smrad. On krene da mi se obrati, ja spustim glavu, on odustane. Zamagljenih stakala pođe ka ulazu, ja za njim. Sluga mu otvori kapiju i moj Dimitrije klimne kad ga ovaj upitno pogleda nesiguran zbog mog prisustva. Još uvek sam u istoj toaleti kao i danas na koncertu. Od tada ga nisam ispuštala iz vida. Haljina i rukavice su primerene. Možda cipele. Oh, i dnevna frizura! Nema veze. Zidovi zamka preprečuju nam put. Visoka vrata se otvaraju i zlatna lavina svetlosti prostre se po zemlji sve do vrhova naših stopala. *In lumine tuo videbimus lumen*. Dimitrije mi se nakloni. Krenem prva, shvatim, to je da me ne bi više zaustavljali.

Gde si nestao, kud si se denuo, Dimitrije, šta da radim bez vas? Zadihano trčim iz dvorane u dvoranu, gospoda se sklanjaju, dame me prezrivo gledaju, ja se unezvereno okrećem, vrti mi se u glavi od šampanjca i teškog mirisa parfema. *Gde si?* Onda čujem. Instrumenti se štimuju, klavir pomaže violini, violina violi, viola violončelu, trčim, stajem, u utrobi mengele popuštaju, srce se nadima, pluća se smiruju, samo srce još uvek odjekuje, pokrivam dekolte da ne čuje niko, da ne skrećem više pažnju na sebe. Dimitrije stoji okrenut leđima, i dalje samo moj, podiže ruke i taktovi se prelivaju preko njegovih dugih prstiju. Osetim na ramenu nečiji topao dodir, oficir, naklon i smeh. I uhvatim se, prepustim se koracima, u krug, u krug, u krug, dopustim da budem vođena muzikom i ljudima i žamorom i koracima, pijem i smejem se, prelazim iz ruku u ruke. U krug i pogledam ga, u krug i ponovo on, u krug i očekujem ga, još jedan krug i nema ga. *Gde si?*

Sišao je, *znam*. Sada ga neka druga drži u naručju, ogleda se u staklima pred njegovim očima, dodiruje mu obraz i ne pušta. Promena. U drugim sam rukama.

„Nisam vas viđao do sad.“, prozbori, lice mu prozbori, telo mu prozbori, a moje biće kriknu: *ti nisi on!* Okret za okretom i bezbrojna bezbojna lica, a njega nema, Dimitrije, Dimitrije, zašto se kriješ? U krug, u krug, iz ruke u ruku, preko svakog ramena, nema ga, eno ga, nije i nije, ne može biti, gde si se sakrio, meni pripadaš, ovog što držim ne mogu taći, ne mogu držati, moram ga pustiti, puštam ga, vidim ga, vidim vas, Dimitrije to ste vi! Posežem rukom, al' druga vas odvlači, prste samo kroz kosu vam provlačim, i kad vas dodirnem, pretrnem, posrnem, po podu prospu se telo i haljine, vrisci iz gomile i ruke nose me, moj Dimitrije, gde ruke nose me?

„Izvinite, gospođice, možemo li da vidimo vašu pozivnicu?“
Sležem ramenima.

„Pozvaćemo vam kočije.“

Hladna je sanktperterburška noć. Ja pred kapijama zamka klečim u snegu i plačem. Sluga me pokriva svojim kaputom i očekuje dolazak kočije. Po rukavicama mi se razmazala šminka, po taktovima koji dopiru iz zamka u grudima zebnja svrdla u krug, u krug, u krug. Dimitrije Šostakoviču, šta ste mi to učinili?